

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

Goniec Częstochowski

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

Cena prenumeraty: miesięcznie 3 mk. 00 fen., kwartalnie 9 mk. 00 fen. za odnośnienie do domu dopłaca się 20 fenigów miesięcznie. Cena pojedynczego numeru 15 fenigów.

Redaktor lub jego zastępca przyjmuje interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 10 — 2 po poł. Rękopisów nadesłanych redakcja nie zwraca.

Ceny ogłoszeń: za wiersz petitowy jednosłowny na I kol. 1 mk. 50 fenigów, na II i III kol. 65 fenigów, na IV kol. 45 fenigów. Ogłoszenia drobne po 10 fenigów za wiersz.

Adres Redakcji i Administracji CZĘSTOCHOWA, ulica Panny Maryi Nr. 38. — Telefon Nr. 50.

Na gruzach caratu.

Jeżeli zasada samookreślenia się narodów ogłoszona przez rewolucję rosyjską, przeprowadzona zostanie w całej pełni, wówczas mapa niedawnego państwa Mikołaja II zmieni się do niepoznania. Na gruzach Resji carskiej powstałoby państwo narażone rosyjskiego w mniej lub więcej przyrodzonych granicach oraz szereg państw innoplemiennych, związanych z nim w związku federacyjnym albo całkowicie wyodrębnionych.

Całe państwo rosyjskie przed wojną obejmowało olbrzymi obszar 22,556,520 kilometrów kw. i liczyło nie mniej o gromną liczbę 171,000,000 mieszkańców. Był to produkt wielowiekowej polityki podbojów i rozbiorów, który teraz rewolucja rozsadza. Odpadły już lub też odpadają od byłego caratu następujące obszary obcoplemienne, mające utworzyć na przyszłość mniej lub więcej samodzielne organizmy polityczne.

1. Królestwo Polskie z obszarem 127,320 km. kw. i 12,770,000 mieszkańców. Na niepodległy był jego zgodził się obie strony wojni.

2. Finlandja, zajmująca obszar 273,600 km. kw. z przeszło 3 milionami mieszkańców, zamieniona została z „wielkiego księstwa” złączonego z Rosją, w samodzielną republikę.

3. Litwa w granicach etnograficznych, mieszcząca się w gubernji kowieńskiej oraz w skrawkach gub. wileńskiej i grodzieńskiej, z pozostającą dziś w całości pod wojenną okupacją niemiecką, z półtrzęcia milionami mieszkańców.

4. Łotwa, licząca około półtora miliona ludności (lotyszów) w Kurlandji, która znajduje się pod okupacją niemiecką i w Inflantach, które przeważnie pozostały przy Rosji, objawia również silną tendencję do samodzielności. Zgodnie z rosyjskim hasłem samookreślenia mogłaby utworzyć odrębne państewko, prawdopodobnie także eparte o któreś z większych państw sąsiednich.

5. Białoruś, czyli gubernie wileńska i grodzieńska, przesycione bardzo silnie elementem polskim — obie w tej chwili pod okupacją niemiecką oraz mińska, mohylewska i witebska, pozostałe przy Rosji. Łączna ludność około 9 milionów. Przyszła forma polityczna tego kraju nie da się przewidzieć. Trudności wiążą się ze słabym poczuciem odrębności białorusi i rozłamem ich na katolików i prawosławnych. Zachodnia katolicka Białoruś grawituje uczuciowo i kulturalnie ku Polsce. Prawosławni przywódcy białorusinów po tamtej stronie frontu wywiesili hasło samodzielności politycznej.

6. Estonia — blisko milion ludności — ogłosiła swą samodzielność, korzystając z zasady rewolucyjnej samookreślenia.

7. Republika ukraińska, federacyjnie związana z Rosją, obejmuje w tej

chwili 9 guberni: kijowską, podolską, welyńską, czernihowską, peltawską, obarkowską, jekaterynosławską, chersońską i taurydzką) o 519 789 km. kw. powierzchni i z około 30 milionami mieszkańców.

8. Besarabia, licząca 45,632 km. kw. obszaru i dwa i pół miliona ludności, jest etnograficznie i historycznie krajem rumuńskim i ciąży ku Rumunii.

9. Kaukaz, o obszarze 469,220 km. kw. z przeszło 12 milionami ludności, przewidywanie ogłoszony już samodzielną republiką, posiada, na północnym zbocz paśmie górskiego ludność rosyjską oraz w okręgu kubańskim ukraińską, na południowym zbocz 2 miliony gruzinów (gub. kutaiska i tyfliska), milion ormian (gub. erywańska, elizawetpolska i obwód Karsu), około miliona t. zw. tatarów zakaukaskich (gub. bakuńska, częstowie elizawetpolska, erywańska i inne), wreszcie przeszło milion rozpadający się na różne pomniejsze plemiona górali kaukaskich. Zwycię politycznie najbardziej wyrobieni reprezentują na Kaukazie ormianie i gruzini. Ci ostatni tworzyli aż do końca 18-go wieku własne państwo zawojowane przez Pawła I.

10. Turkiestan, podbity przez Rosję dopiero przed 40-tu laty, liczący 8488,630 km. kw. obszaru i blisko 11 milionów ludności jest krajem turecko tatarskim i dotąd istnieje w jego granicach dwa nawpół niepodległe państwa: Buchara (203,000 km. kw. półtora miliona mieszcz.) i Chiwa (67,000 km. kw., milion mieszkańców). Obecnie Turkiestan ogłosił swą całkowitą niepodległość.

Gdyby odrębność polityczna wszytek tych wyżej wymienionych krajów utrwaliła się, w takim razie odpadłoby z bezpośredniego związku państwowego rosyjskiego około 73 milionów ludności, pozostałoby zaś przy Rosji około 93 milionów. I w tym byłoby jeszcze немало żywciołów niemosyjskich, jak na przykład ludność tatarską, która w liczbie 7 milionów zamieszkuje gubernie nadwołżańskie. Są to dawne chanaty, podbite niegdyś przez carów moskiewskich. Tu jednak zarówno słabo przejawiająca się dątność do samodzielności tych ludów, jak pomieszanie ich z ludnością rosyjską, nie sprzyja krystalizacji państwa ich.

Ponieważ jednak liczba rosyjan wynosi około 80 milionów, przeto w każdym razie nowa Rosja po odłączeniu się od niej ujarzmionych ludów obcych, zbliżyłaby się znacznie do typu państwa narodowego. Obszar zaś i liczba zaludnienia pozwoliłyby jej i tak pozostać jeszcze państwem potężnym o olbrzymich perspektywach rozwoju.

Organizacja — to nasza siła!

WOJNA.

Komunikat niemiecki.

BERLIN. (Urzędowo) Wielka Kwatera Główna donosi dnia 2 stycznia:

Zachodni teren walk.

Front east. tronu ks. Ruprechta Bawarskiego.

Od Dixmuiden do Deule działalność artyleryjska w poszczególnych odcinkach spotęgowana była od południa.

Na północy i na południe od Lens ożyła ona częściej w związku z pomyslnymi wywiadami.

Również między Arras a St. Quentin ogień wzmagał się od czasu do czasu na sile.

Liczba angiłków, wziętych do niewoli w dniach ostatnich na południe od Marcoing, wzrosła do 500.

Front wojsk niemieckiego następcy tronu

Na południe od Prosnas i po obu stronach Ornes silniejsza działalność bojowa

Natarcie wywiadowcze w kilku miejscach frontu dały w zysku pewną ilość jeńców francuzów.

Wschodni teren walk.

Nic nowego.

Front macedoński.

Nic szczególnego.

Włoski teren walk:

Działalność ogniowa na płasko-wzgórzu Asiago i w obwodzie Tomba była chwilami wzmożona.

Pierwszy generał-kwatermistrz Ludendorff.

Ks. Leopold Bawarski wiceregentem Rosji.

GENEWA, 3 | 1. Paryski „Temps” podaje następujący „tel-gram własny” z Haparandy:

W Rosji ma być przywrócony carat.

Wielki książę Aleksy Mikołajewicz ma być proklamowany regentem, zaś książę Leopold Bawarski wiceregentem.

Tak przynajmniej zapowiadają odezwy, rozlepione na ścianach domów Petersburga.

Przećwiczo pokojowi.

BERLIN, 3 | 1. „Vorwärts” donosi ze Stokholmu, że angielska partja robotnicza wystąpiła do bolszewickiego przedstawiciela w Stokholmie, Worowskiego, depezę, protestującą przeciwko zawarciu przez rząd rosyjski osobnego pokoju.

Anglja wobec pokoju.

AMSTERDAM, 3 | 1. Korespond. londyński „Manchester Guardian” do-wiadauje się:

Rząd angielski uważa warunki pokoju, postawione przez Niemcy i Austro-Węgry, za poważny krok ze strony państw środkowo-europejskich i zamierza dać na nie odpowiedź w duchu pojednawczym, gdy tylko warunki te przedłożone mu będą na drodze urzędowej.

Wyjazd Lloyd George'a do Paryża stoi w związku z tą sprawą, gdyż

chce się on do niej porozumieć z Clémenceau.

Co myślą rządowe koła Anglii.

LONDYN, 3 | 1. Koła rządowe uznają, że propozycje brzeskie stanowią fakt o doniosłym znaczeniu, który należy przyjąć oficjalnie do wiadomości.

Pomiędzy Anglią, Francją, Stanami Zjednoczonymi i Włochami nastąpiła wymiana poglądów w tej sprawie.

Pokój powszechny na Wielkanoc.

LUGANO, 3 | 1. Gdy Giolitti przejeżdżał przez Turyn wypowiedział mowę, w której wyraził pogląd, że nie nadeszła jeszcze chwila ani do wyzwolenia Włoch, ani do zawarcia pokoju. Przyjdzie to jednocześnie i we wzajemnym związku najpóźniej na Wielkanoc.

Zaprzeczenie angielskie.

LONDYN, 3—1. Biuro Reutersa donosi z Londynu, że doniesienie dziennika „Manchester Guardian” o rzekomym zamiarze prezydenta ministrów Lleyda George'a udania się do Francji, celem omówienia z francuskim premierem Clémenceau, austro-niemieckich warunków pokojowych, jest nieprawdziwa.

Koalicja nie zawrze pokoju.

LUGANO, 3 | 1. Na ogólnym posiedzeniu parlamentu 31 z.m. prezes ministrów Orlando złożył godne uwagi oświadczenia o zagranicznej polityce Włoch.

Kwestja brzeska jest sprawą niesłychanie subtelną i wymaga najzupełniejszej zgodności koalicjantów. Propozycje pokojowe nie mogą być przyjęte przez koalicję chociażby dlatego, że dążą one do powrotu do status quo ante bellum i nie czynią zadość narodowym roszczeniom Włoch i Francji.

Chwila bieżąca.

— Cesarz Karol przyjął w dniu 31 grudnia 1917 r. na osobnej audjencji polskiego prezesa ministrów, Kucharzewskiego.

— Ambasador amerykański w Petersburgu oświadczył, że Ameryka nie zamierza w najmniejszym stopniu wtrącać się do wewnętrznych spraw Rosji.

— W politycznych kołach tatarów krymskich i rumunów omawiany jest projekt utworzenia z niepodległych republik czarnomorskich wielkiego państwa federacyjnego.

— W kołach greckich Szwajcarii krąży pogłoska, jakoby likwidacja armji salenickej była rzeczą postanowioną.

— Grecki minister wojny oświadczył, że po powrocie Venizelosa zarządzona będzie ogólna mobilizacja armji greckiej.

Co słychać nowego?

Porozumienie bolszewików z czarnosecińcami.

W Petersburgu wykryto organizację czarnosecińską. Na tajnym naradzie członków-partji postanowiono przyjąć propozycję złożoną przez bolszewików, współpracownictwa z nimi. Niektórzy z wybitnych leaderów partji otrzymali propozycję zajęcia odpowiedzialnych posterunków w ministerjum. Wśród pracujących tamistrajków zjawili się przedstawiciele tej organizacji.

Wiele gruntów ma Kramarz w Rosji.

Wobec rozpowszechniających się pogłosek, jakoby poseł czeski dr. Kramarz posiadał dotąd w Rosji ol-

brzymie grunta i dobra, stwierdzają praskie „Narodni Listy”, iż ma on tylko wileń z niewielkim gruntem na Krymie. Wszelkie inne doniesienia prasy zagranicznej śledzą tylko cele tendencyjne polityczne.

Opinia w Serbji za pokojem.

Beozradzkie „Nowine” wyrażają przekonanie, iż przeważną część opinji w kraju jest za szybkim zakończeniem operacji wojennych i rozpoczęciem rokowań pokojowych. Tego samego zdania jest większość ministrów serbskich, także Pasicz został w samym gabinecie odosobnionym. Sprawa pokoju stała się w Serbji tak aktualną, iż już dwukrotnie zajmowała się nią rada koronna. Decydującym będzie stanowisko następcy tronu Aleksandra, które nie jest dotąd z pewnością znane.

Kto pragnie w Rosji przedłużyć wojnę?

Według piotrogrodzkie „Prawdy” tymi, którzy przedłużali wojnę w Rosji byli dotąd finansjści i ekonomiści żydowscy. To też przeciwko nim zwróciła się w pierwszym rzędzie opinja ludowa, która podejrzewa żydów o zamiary przeciwpojawowe. Takie jest też tło ostatnich pogromów przeciżydowskich.

Zniszczenie armji niemieckiej warunkiem zawarcia pokoju.

Nawiązując do mowy inauguracyjnej Clémenceau, pisze Tony Roche w artykule naczelnym „Genevois”: Clémenceau miał odwagę powiedzenia prawdy, do której dotychczas nikt nie miał odwagi przyznać się, że mianowicie państwa koalicyjne nie mogą się niczego spodziewać od przyszłości, o ile nie osiągną zupełnego zwycięstwa na polu bitew.

Nawet gdyby Niemcy zgodziły się na ogólne warunki państw sprzymierzonych, to i wówczas nie przestałoby istnieć stałe niebezpieczeństwo dla spokoju całego świata, o ile Niemcy zdołalyby zachować swą straszną organizację militarną.

Wszelkie stowarzyszenie narodów, w którym mógłby wziąć udział podane pruskiej organizacji Niemcy, byłoby owczarnią, do której pozwolono dostać się wilkowi.

Militaryzm niemiecki musi być raz na zawsze zniszczony i musi przestać istnieć. Jestto „delenda Carthago” państw koalicyjnych.

Istnieją dwa tylko środki zniszczenia militarystyki: tryumf rewolucji demokratycznej w Niemczech lub też zniszczenie armji niemieckiej przez przeciwników. Kto jednak może mieć nadzieję, że naród niemiecki sam uwołni się od swych wzięź w?

A zatem pozostaje tylko zwycięstwo, jako skutek złamania niemieckiej potęgi militarnej.

P. P. S. a rokowania pokojowe.

W ostatnim numerze „Jedności Robotniczej” czytamy: Polska Partja Socjalistyczna nie wzięła udziału w zwołanym przez „Klub pracy narodowej” zebraniu międzypartyjnym, mającym na celu omówienie udziału Polaków w rokowaniach pokojowych. P. P. S. od powiedziała na zaproszenie, że zgromadzenie tak różnorodnych żywiołów nie może powziąć decyzji, która by ją zadowolnić mogła. P. P. S. nie widzi możności naradzania się w tej sprawie z grupami, które nie stają na stanowisku osikowej niepodległości i demokratycznej realizacji prawa stanowienia o sobie. P. P. S. domaga się jaknajrybniejszego zwołania Konstytuancy, która jedynie dał mo-

że realny wyraz naszemu stosunkowi do rokowań pokojowych.

Stanisław hr. Tarnowski.

W Krakowie zmarł, przeżywszy lat 81, prezes Akademji Umiejętności i wybitny działacz polityczny, przywódca stronnictwa konserwatywistów Stanisław hr. Tarnowski.

Po ukończeniu gimnazjum w Krakowie zmarły ukończył wydział filozoficzny w Wiedniu w r. 1861.

Wybuch powstania znalazł w nim najwyższego rzeczownika.

W r. 1866 Tarnowski założył w Krakowie miesięcznik „Przegląd Polski”, w którym ukazała się „Teka Stańczyka”, zapoczątkowująca jego działalność polityczną.

Przez krótki czas piastował godność posła do Rady Państwa, poczem został profesorem Uniwersytetu Jagiellońskiego.

W r. 1873 zaliczone Tarnowskiego w poczet członków zwyżajnych akademji umiejętności.

Nieco później Tarnowski został współredaktorem krakowskiego „Czasu”, głównego organu konserwatywistów galicyjskich, zamieszczając w nim artykuły i przeglądy polityczne.

W r. 1885 powołany został na członka austriackiej izby panów.

Był rektorem uniwersytetu Jagiellońskiego w r. 1887 i 1900, po śmierci Szulskiego został sekretarzem generalnym Akademji umiejętności, a w r. 1890 — prezesem tejże instytucji.

Po 40 latach profesury w uniwersytecie krakowskim przeszedł w stan spoczynku w r. 1909.

KRONIKA.

Pisaliśmy już w „Gościu”, że prezes Rady miejskiej, p. B. Kondratowicz, ustąpił z zajmowanego stanowiska.

Przypominamy przeto, że b. prezes Rady mianowany był na swój ważny i honorowy urząd w czerwcu r. 1917, spełniał swe obowiązki bezinteresownie i bezstronnie, godnie reprezentując nasze miasto. Szczególnie cechowało go wysokie poczucie odpowiedzialności za interesy miasta, to też doradzał badać każdą pozycję budżetową z największą ostrożnością.

Znaczące też należy, że kierowanie obradami Rady, powstałej, jak wiadomo, przy secesji licznych a najbardziej dojrzałych żywiołów, nie należało do zadań łatwych.—Byłemu prezesowi Rady miejskiej należą się wyrazy gorącej podziękji i uznania.

Z Rady miejskiej.

Jak się dowiadujemy, na stanowisko wiceprzewodniczącego Rady miejskiej wysuwana jest kandydatura p. Ludomira Nieprzeckiego.

Posiedzenie Magistratu.

Najbliższe posiedzenie Magistratu odbędzie się w piątek dnia 4 go b. mies.

Działający wieczór akademików.

Dziś, w piątek 4 bm. w sali Straży Ogólnej urządzony będzie wieczór akademicki na korzyść niezamożnych częstochowian studentów wyższych uczelni warszawskich i krakowskiej. Początek o g. 7 m. 30.

Kaucje rejentów, pisarzy hipotecznych i komorników. Ministerjum sprawiedliwości, w drodze okólnika do prezesów sądów okręgowych, wyraża, że aż do chwili wydania ustaw specjalnych, dotych-

czasowe przepisy i rozporządzenia o kanceljach rejentów i pisarzy hipotecznych znajdujących zastosowanie.

Kaucje komorników są już uregulowane w świeżo opracowanej ustawie, która wkrótce będzie ogłoszona.

Ci z pomienionych urzędników, którzy urzędowali za czasów przedokupacyjnych i co do których niema wątpliwości, że odpowiednio kaucje składali — aż do dalszego rozporządzenia — powtórne kaucje składać nie są obowiązani.

Od świeżo mianowanych urzędników, którzy objęli już urządowanie, kaucji zaś jeszcze nie złożyli, należy zażądać przedstawienia jej w ciągu dwóch miesięcy.

Z nastrojów chwili.

Za kilka dni już kończą się ferie studentów i za kilka dni buchający smok parowy powiesi do stolicy białe czepki i brązowe berety. Odjada, ostatnim „ładź zdrow” żegnani, za sobą jeno parę łez, westchnień czasem, a zresztą ogólną przychylność i sympatię zostawiając.

Za kilka dni w ogonku po zupe lub po „mięso” czekając, ujrza się wszyscy prawie w „studenckiej” na Koszykowej lub na „Ordynaku”, między skromnym śniadankiem a lichym obiadem wiedząc tykając, co do zapełnienia czczego żołądka wielce się przyczynia.

Życie studenckie.. Inne zgola, niżli dawniej w „Lamparcim zyciu” Gasmastona, czy „Lalce” Prusa odbite. Ciągłe borykanie się z drożyzną i niedostatkiem, na dramat nieraz zakrawa, kiedy brak kolacji lub obiadu Hamletowskim, „być albo nie być” się staje.

Dlatego też instytucje, które doli studenta ulżyć pragną, winne być popierane przez cały ogół. Częstochowianie mają dziś mezoosć zado kumentowania swej sympatii względem tych, którzy wszędzie uważani są za najlepszą część narodu.

Niechaj na dzisiejszym wieczorze studenckim w sali Straży będzie roj no i gwarol!

Z konferencji nauczycieli powiatu częstochowskiego.

Onegdaj odbyła się w naszym mieście konferencja nauczycieli powiatu częstochowskiego, której przewodniczył p. inspektor szkół, W. Kurepatwiński. Między innymi odbyły się wybory zastępcy delegata do Rady Szkolnej Okręgowej (delegatem jest p. Bilski z Kłobucka), które dały wynik ten, że 68 głosami wybrany został p. J. Lewandowski z Rędzin.

Na delegata do urzędu dyseiplinarynego i 2 jego zastępców powołano: p. B. Grabatowskiego z Przystajni (44 gł.), a na zastępców pp. A. Koczura z Dankowic i St. Czemnie z Krzepic. Omawiano też szeroko sposoby wykładów z przyrody i historii Polski. Do wykładów przyrody zalecana jest książka Męczkowskiej i Kycnterówny, do historii zaproponował p. inspektor tworzyć kolekcje rycin historycznych.

Harczerze w zaparkarni.

W dniu dzisiejszym t. j. w piątek 9 b. m. w godzinach rannych harcerze pod kierunkiem swego komendanta p. J. Wróblewskiego zwiedza fabrykę zapałek przy ul. Ogrodowej, za łaskawą zgodą dyr. J. Lipińskiego.

O zrzeszeniu nauczycielstwa pow. częstochowskiego.

Odawna dawał się odczuwać brak organizacji nauczycielstwa szkół początkowych, szczególnie w powiecie częstochowskim. Dlatego też na ostatniej konferencji nauczycielstwa, p. J. Wróblewski poruszył tę sprawę i

wskutek tego wyłoniona została komisja, mająca za zadanie opracować odpowiedni referat, zebrać informacje i przedstawić je na następnej konferencji nauczycielstwa powiatu częstochowskiego.

Do komisji powołano pp. J. Wróblewskiego, J. Lewandowskiego i Kaptura o Starlejki.

Listy do Piłsudskiego.

„Deutsche Lodzer Ztg.” zaznacza, że w prasie szwajcarskiej ukazała się wiadomość, iż do uwięzionego w Magdeburgu komendanta Piłsudskiego nie doczekały wysłane doń przesyłki — twierdzi, że jest to niezgodne z prawdą. Wedle informacji tego pisma, wszystkie przesyłki dla Piłsudskiego, które doszły do tej pory do Magdeburga, zostały mu doręczone.

Psychoiczne pogadanki.

Fachowa ocena zeszlatorocznej pracy na niewielkich działkach ziemi, dzierżawionej przez wazanie od Magistratu m. Częstochowy wypadła dla posiadaczy ich w wielu miejscach niemię, gdyż znakomita część właścicieli nie posiada należyte ugruntowanych wiadomości co do uprawy i doboru roślin tam sianych.

W celu zaradzenia temu Częstochowskie Towarzystwo Rolnicze postanowiło zorganizować szereg pogadank, na których fachowcy wyłożą niezbędne wiadomości, potrzebne do należytego wyzyskania ziemi.

Najbliższa pogadanka odbędzie się w niedzielę dnia 13 bm. w sali przy ulicy Krakowskiej № 18. Początek punktualnie o godz. 2 po poł. Koniec około godz. 4-ej. Wstęp bezpłatny.

Mamy nadzieję, że wszyscy posiadacze ziemi, szczególnie ci, których wojna zmusiła do uprawy roli liczenie stawiają się na to wzywaniu.

Tania oświata.

Niedawno odbyły się w Częstochowie kilkunadne kursa dla ochroniarzek, któremu to wielce odpowiedzialnemu zawodowi poświęca się coraz więcej panien. Rozmawialiśmy z niejedną z nich, tykając o różne bolączki ich zawodu i w szeregu wielu usłyszeliśmy jedną zgodną odpowiedź: jesteśmy fatalnie wynagradzane za naszą ciężką pracę!

— Ież panie otrzymują miesięcznej płacy?

— Te, które są ochroniarkami w mieście do mk. 90 maximum, a na wsi od 60 do mk. 72 wraz z mieszkaniem i opalem.

Na wsi przeważnie ochroniarki pobierają mk. 72 wraz z wspomnianymi dodatkami, czyli że ochroniarka za osłodzienną pracę otrzymuje mk. 2 fen. 40 dziennie!

Czegóż można żądać za to liche wynagrodzenie? Oświata, ale jakiej? Chyba nie tej, którą należy szerzyć wśród ciemnych mas ludu polskiego.

Fala o kwestię marnego wynagradzania ochroniarek polecamy uważać Rad Opiekunów.

Walne zebranie delegatów kółek rolniczych w Częstochowie.

We wtorek 15 b. m. odbędzie się w Częstochowie walny zjazd delegatów Kółek Rolniczych i tych wszystkich osób, które interesują się rozwojem kulturalnym wsi polskiej, przy ul. Krakowskiej № 18 — sala domu ludowego. — Początek o godzinie 10 i pół rano — koniec pod wieczór.

Rozesłaliśmy liczne zaproszenia do członków oraz do wielu osób, osób, stojących narazie poza obrębem naszej organizacji. Licząc się jednak z tym, że nie wszystkie na-

sze zaproszenia dojdą do rąk adresatów we właściwym czasie, niniejszym zwracamy się do wszystkich interesujących się rozwojem kulturalnym wsi polskiej z prośbą, aby łaskawie wzięli jak najwcześniejszy udział w zebraniu ze względu na ważność i doniosłość poruszanych spraw. Częstochowski e Towarzystwo Rolnicze.

Zadymka śnieżna.

W dniu wczorajszym przy kilku-stopniowym mrozie i wietrze szalała zadymka śnieżna.

Niechlujstwo.

Wobec braku światła, ludność w dzielnicach uboższych zwraca się na wyższych piętrach zamieszkała, zwłaszcza wszelkie nieczystości na korytarze i schody, co zagraża zdrowotności miasta.

Okolice Częstochowy.

ZĘBICE.

O kilometr od wsi Zębice w kierunku Olsztyna przy wąskiej drodze nie daleko śród gęstego poszycia jaśnych słonecznych sosen i mrocznych świerków obrzyni pastazy modrzew wznosi ku niebu swe konary. U stóp modrzewia krzyż spróchniały napół zwalony spoczywa. Obok drewniana studzienka. Opodał długi a wązki złom jurajskiego wapienia kształtem swym łożo przypomina. Na tym kamieniu zarysowały się niezbyt wyraźne kontury jakiejś postaci ludzkiej, powstałe skutkiem długiego spożywania ozłowieka na nim.

Według legendy przed wiekami miał tutaj spoczywać św. Idzi i tea oto kamień mu służył wówczas za łożo.

Cisza senna, ponura panuje wśród szmaragdowej zieleni mrocznych świerków i modrzewi. U stóp drzew krzączki czarnych jagodek i aromatycznych posłonek od których krwawej królewskiej purpury zda się płonąć pobliski jar.

I zda się, iż za chwilę — śród tego lesnego mroku ukaze się surowa zagadkowa twarz średniowiecznego ascety, by spocząć na zimnym tym glazie.

Stanisław Rumszewicz.

Jak odbudować Polskę?

Przy odbudowie państwa polskiego należy wiązać przyszłość z przeszłością, a w teraźniejszości unikać urządzeń, które utrwalały niewolę i przez naród są zleniwione.

Nasładownictwo urządzeń obcych jest nieetyczne i niepożądane, ale i niebezpieczne. — Wszelkie urządzenia powinny być polskie, nie tylko ze skąd osobistego, z języka, ale i z ducha, a nadto opierać się na podwalinie catkowinowego zaufania narodu.

Prof. dr. W. Miklaszewski.

Zbliżka i zualoka.

Brody i Podwoleczyska.

Ze Lwowa donoszą, że urzędnicy stacji kolejowych w Brodach i Podwoleczyskach otrzymali polecenie, aby byli gotowi do powrotu na swe stanowiska.

Ze swiata.

Lotnik — agent handlowy.

Jak donoszą gazety duńskie, pewna firma kupiecka z Kopenhagi poszukuje za pomocą ogłoszeń komissanta handlowego (komwojzera), któryby się zobowiązał zastawiać interesy firmy, drogą komunikacji nabowietrznej. Firma zobowiązuje się dostarczyć maszynę, tylko lotnik handlowy zgodził się nie zgłosił.

Teatr PARYSKI

PROGRAM od wtorku 1-go do piątku 4-go stycznia 1918 r. włącznie.

Program Noworoczny.

SENSACJA!

PRZESZŁOŚĆ MŚCI SIĘ...

Sensacyjny dramat w 5-ciu częściach. Słynna z urody i talentu **Marja Widal** w roli głównej.

NAD PROGRAM: **Amerykański dentysta** (komieszne)

— Dla dzieci wejście wzbronione. —
— Muzyka: Kwintet Artystyczny. —

— Bufet cukierniczy przy teatrze. —
— Szczegóły w programach. —

Teatr „ODEON”

Program od Wtorku 1-go do Soboty 5-go Stycznia r. b.

Ślad pierwszej miłości

Znakomity dramat życiowy w 4-ch aktach, z serji „Nordisk”. W roli głównej słynny artysta duński **Gunnar Tolnaes** znany zaszczytnie z odtworzenia roli głównej w słynnym dramacie: „Zona Maharadzy”.

Flota amerykańska
(Zdjęcie z natury)

Podróż napowietrzna
(Wyborna komedia w wykonaniu artystów duńskich)

Ceny miejsc zwykłe. — — — — — Szczegóły w programach.

Ugłoszenie.

Dnia 9. stycznia r. b. o godzinie 12 w południe odbędzie się w Magistracie przetarg (in plus) przez opieczetowane deklaracje na wydzierżawienie od dnia 15 stycznia r. b. do chodu z opłat targowych na Nowym, Starym i Wieluńskim Rynku, oraz na placu przy ul. Warszawskiej róg Koszarowej, od sumy Mk 1105 - miesiecznej Opłata targowego przez dzierżawcę pobieraną będzie: Od wozu w parę koni 50 fen.

Od wozu w jednego konia 26 fen.
Od szalasu długości do 6 łokci i szerokości do 3 łokci dla towarów łokciowych i z tandetą 35 fen.
Od wszelkich towarów na ławkach, wózkach i stolach 25 fen.

Od małych stolików z drobiazgami i od koszyków z produktami spożywczymi 10 fen.
Życzący sobie wziąć udział w licytacji winien przedstawić Magistratowi deklarację w kopercie zapieczetowanej bez żadnych doprawek, z napisem na kopercie: „Dzierżawa dochodu z opłat targowych” nie później, jak o godzinie 11 zrana w dniu przetargu z dołączeniem kwitu wadjalnego Kasy miejskiej na sumę Mk. 1105., która nie utrzymującemu się będzie zwróconą po przetargu.

Częstochowa, dnia 3. stycznia 1918

Nadburmistrz
Dr. J. Marozewski.

Kupony na węgiel i drzewo.

Kupony na węgiel i drzewo karty rodzinnej Nr XVI, XVII, XVIII i XIX ważne są tylko do 15 stycznia b. r. Posiadacze tych kuponów winni niezwłocznie nabyć przy adające ilości węgla, gdyż po wskazaniu terminie żadne reklamacje nie będą uwzględniane.

Sklepy detaliczne.

Wobec zakończenia wzmoczonego ruchu świątecznego sklepy detaliczne czynne są od dnia dzisiejszego

od 8-iej do 12-iej przed południem i od 2-iej do 5-iej po południu z przerwą 2-ch godzin na obiad.

Dotychczasowe kupony karty żywnościowej ser. C № 14 — 2) obowiązują tylko do soboty dn. 5 stycznia r. b. Od poniedziałku 7-go stycznia ważne są następujące kupony: karty żywnościowej ser. D.

Nr. 1	28 łutów cukru za 80 fen. (dodatek)	
2	4 łuty sody	za 5 fen.
3	1/2 funta mydła szarego	220 "
4	2 pud. zapalek	20 "
5	1/2 funta kaszy tatarskiej	90 "
6	1/2 " jaglanej	90 "
7	1 " marmolady	185 "

Artykuły te są do nabycia we wszystkich sklepach detalicznych (Deputacja).
Miejska.
DEPUTACJA ŻYWNOSCIOWA
w Częstochowie.

Ofiary

W myśl odezwy ks. Wróblewskiego na Bezdomne dzieci
Bezimiennie rb. i kwit 2,
St. J. mk. 10 kwit 4,
zamiast życzeń noworocznych
Wacławstwo Zielńscy na biednych do uzn. red. mk. 2 kwit 1,

Lekarz Dentysta

Stefan Barylski

ul. Panny Marji Nr. 49

przyjmuje od 10-1 i 3-7
Ceny przedwojenne.

Pierwszy w Częstochowie chrześcijański skład, kupuje i sprzedaje różnego rodzaju meble, pianina, maszyny do szycia i t. p. po cenach umiarkowanych, oraz poleca całkowite urządzenie, sypialni stołowych i t. p. ul. Panny Marji 73. obok parku. 1185-

Ważny pokój z oddzielnym wejściem, umiarkowany i światłem elektrycznym, wódmogęciu, zaraz do wynajęcia. Wład. w „Głosie”. 4-

DOKTOR MEDYCYNY
Paweł Broniatowski
w CZĘSTOCHOWIE
ul. Panny Marji № 21.
Choroby skórne weneryczne i dróg moczowych.
Ordynuje: od 9—12 rano i od 4—7 p.p.
Panie od 12—1 po południu. 807-

Stanisław Rumszewicz

advokat przysięgły
w Częstochowie ul. Piękna № 7
parter front (obok sądu pokoju
1-go okręgu)
Przyjmuje od 9-iej do 9 i pół rano
i od 2-iej do 5-iej po południu.

LEKARZ-DENTYSTA

Michał Grejniec

w Częstochowie
ul. Panny Marji № 10.

Zęby sztuczne. Plomby
Wymywanie zębów
codz. w 10-iej godzinie wieczorem.
Ceny bardzo przystępne.

Zakład **bractwa W. Matczyńskiego**
od 1-go stycznia 1918 r. przeniesiony został do domu własnego **Rynek Wieluński 35.**

przedam futro podszyte czarnymi baranami Szkolna 8a m. 6.

Karantowe futro meśkie do sprzedania. Wiadomość w Adm. Gośca. 1207-

Do wynajęcia przy kolei plac z magazynem na skład węgla lub na słomę, siano i t. p. w Częstochowie ul. Kościuszki Nr. 45 m. Nr. 1

Dwa pokoje do wynajęcia Piękna 11.